

Handläggare
Johanna Kleman
Telefon: 08-50825289

Till
Socialnämnden
2024-04-23

Remiss av Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/274

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I remiss från kommunstyrelsen av Betänkandet – Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3) presenteras förslag om en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige. Strategin innehåller fem målsättningar som bedöms ha särskild betydelse för att stärka judiskt liv. De fem målsättningarna är indelade i fokusområdena; Trygghet och öppenhet, Judiskt liv, Kunskap, Utbildning och forskning, Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv samt Jiddisch. Inom varje fokusområde föreslås åtgärder som syftar till att nå respektive målsättning.

Inom ramen för strategin föreslås att regeringen utser ett antal pilotkommuner, kommunerna ska särskilt arbeta för att stärka judiskt liv. Utvecklingsarbetet i kommunerna ska ske i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten. Utredningen har antagit att de tre största kommunerna kommer att ansöka om att bli pilotkommun och därmed ta del av det föreslagna statsbidraget.

Förvaltningen ställer sig positiv till den nationella strategin och föreslagna former för genomförande. Förvaltningen ställer sig även positiv till de föreslagna åtgärderna som syftar till att den judiska minoriteten ska kunna känna sig trygg och säker i det svenska samhället samt säkra fortlevnad och utveckling av judiskt liv i Sverige.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

I juni 2022 tillsattes en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till en nationell strategi för stärkande av judiskt liv i Sverige med fokus på överföringen av judisk kultur och jiddisch till yngre och framtida generationer. I utredarens uppdrag ingick att:

- beskriva förutsättningarna för att leva ett judiskt liv i Sverige med utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden om skydd för nationella minoriteter och minoritetsspråk.
- kartlägga huvudsakliga hinder och möjligheter för den judiska minoriteten att leva ett judiskt liv och föreslå åtgärder i syfte att stärka förutsättningarna för judiskt liv i Sverige.
- lämna förslag till en samlad strategi med syfte att säkra fortlevnad och utveckling av judiskt liv i Sverige, med utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden om skydd för nationella minoriteter och minoritetsspråk och lämna förslag om hur strategin ska följas upp och vilken aktör som ska ansvara för uppföljningen.

I utredningens direktiv framgick att det finns behov av att stärka förutsättningarna för judiskt liv i Sverige. Regeringen konstaterade att kommuner och regioner i lägre utsträckning arbetar med den judiska minoritetens rättigheter och att det förekommer få insatser för att stärka judisk kultur och jiddisch i kommuner och regioner. Därutöver finns det i dag förvaltningsområden för minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska och en strategi för romsk inkludering. Det finns dock ingen strategi för att stärka den judiska minoriteten eller något förvaltningsområde för jiddisch.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 11 april 2024.

Remissinstanser

- Stadsledningskontoret
- Kulturnämnden
- Kyrkogårdsnämnden
- Socialnämnden
- Utbildningsnämnden
- Äldrenämnden
- Skärholmens stadsdelsnämnd
- Förskolenämnden
- Judiska församlingen i Stockholm
- Judiska ungdomsförbundet
- Norra innerstadens stadsdelsnämnd
- Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030

Ärendets beredning

Remissvaret har utarbetats på avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 april 2024 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 april 2024.

Ärendet

I Betänkandet av Utredningen om nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige presenteras förslag för att säkerställa överföringen av judisk kultur och jiddisch till yngre och framtida generationer.

Nedan presenteras huvuddragen i den nationella strategi som utredningen föreslår för att stärka judiskt liv i Sverige följt av de förslag som kan komma att beröra, integreras eller samordnas med befintliga uppdrag inom Stockholms stad.

Utredningens förslag om en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige innehåller fem målsättningar som bedöms ha särskild betydelse för att stärka judiskt liv. Varje målsättning rör ett fokusområde där åtgärder som syftar till att nå målsättningen föreslås. De föreslagna fokusområdena och målsättningarna presenteras som följande:

1. Trygghet och öppenhet

Målsättning att judar i Sverige kan leva öppet, tryggt och säkert.

2. Judiskt liv

Målsättning att det ska finnas goda möjligheter att leva ett judiskt liv och överföra judisk kultur och traditioner till barn och unga.

3. Kunskap, utbildning och forskning

Målsättning att det finns stärkt kunskap, utbildning och forskning om judiskt liv och judiska studier.

4. Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv

Målsättning att judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv är mer synligt i det svenska samhället.

5. Jiddisch

Målsättning att det offentliga arbetet med jiddisch är relevant och framåtsyftande.

Pilotkommuner

Utredningen föreslår att regeringen utser ett antal pilotkommuner, som särskilt ska arbeta för att stärka judiskt liv. Utvecklingsarbetet i kommunerna ska ske i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten. Strategins tidsperiod bygger på att ett statsbidrag fördelas till fem kommuner under 10 år. Utredningen har antagit att

de tre största kommunerna kommer att ansöka om att bli pilotkommun och därmed ta del av statsbidraget.

Kommunerna ska utveckla insatser och verksamheter för att stärka judiskt liv i kommunen på lång sikt. Utgångspunkten ska vara strategins målsättningar och fokusområden. Arbetet behöver ske utifrån lokala förutsättningar. I arbetet kan det exempelvis ingå att stärka kunskapen om judisk historia i kommunen, öka inslagen av judisk kultur i kulturutbudet, förstärka arbetet med trygghetsfrågor för den judiska minoriteten och att stärka skolans arbete med och för den judiska minoriteten. Det kan också handla om att vidareutveckla den judiska minoritetens möjligheter till inflytande och delaktighet. Verksamhet för barn och unga ska särskilt prioriteras. I pilotkommunernas arbete ska det ingå att öka kunskapen om den judiska minoriteten bland kommunens anställda. Pilotkommunernas arbete är bredare än det åtagande som kommuner och regioner har i enlighet med lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Pilotkommunerna ska ges möjlighet att med stöd av den nationella samordnaren bedriva ett systematiskt arbete och därmed påskynda utvecklingen med att stärka förutsättningarna för judiskt liv i kommunen. Syftet är att arbetet i dessa kommuner ska fungera som en förebild för andra kommuner.

I betänkandets framgång att utredningens förslag inte inskränker det kommunala eller regionala självstyret. Förslagen innebär inte heller några nya åtaganden eller skyldigheter för kommuner eller regioner. När det gäller förslaget om att utse pilotkommuner, som är frivilligt, följer en ekonomisk ersättning i form av statsbidrag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar förslagets konsekvensbedömning om att föreslagna ändringar inte inskränker det kommunala självstyret. Förvaltningen kan dock konstatera att Stockholms kommun antas ta sig an ett nytt uppdraget som pilotkommun inom ramen för den nationella strategin.

Förvaltningen ställer sig positiv till den nationella strategin och föreslagna former för genomförande. Förvaltningen ställer sig även positiv till de föreslagna åtgärderna som syftar till att den judiska minoriteten ska kunna känna sig trygg och säker i det svenska samhället samt säkra fortlevnad och utveckling av judiskt liv i Sverige.

Förvaltningen föreslår därmed att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer
- Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-
2034 (SOU 2024:3).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-04-11
Maria Karlsson, Bitr. avdelningschef	2024-04-10